

Miten demokratia EU:ssa toimii? Demokratiavaje?

EU-VAALIT
TUSKIN MALTAN
ODOTTAA!

ENNAKKOÄÄNESTYS

300m

Mielipide

”Nimenomaan demokratiavaje on pitkälle mahdollistanut integraation syventämisen ja myötävaikuttanut EU:n päätöksenteon toimivuuteen.”

Mielipide (Tapio Raunio, kansanvalta.fi)

- * ”Euroopan yhdentyminen on toistaiseksi ollut korostetusti **kansallisten päättäjien ja EU-eliitin yhteistyötä.**”
- * ”**Kansalaiset** on tässä prosessissa jätetty hyvin pitkälle **sivustakatsojan rooliin.**”

Mitä demokratiavaje mielestäsi tarkoittaa?

- * Monimutkainen rakenne (päättöksenteko, byrokratia)
 - * Läpinäkyvyys, avoimuus (lisättävä)
- * Kansalaiset kokevat vierautta, ei osallisuutta,
 - * ”En kykene vaikuttamaan” – kansalaisten ääni hiljainen
 - * Kansalaisten kuulemis- ja aktivointitoimet
- * Komission työ suljettujen ovien takana (ei avointa, demokratiakuilu)
- * Parlamentarismi ei toimi, legitimizeettivaje = parlamentin vaikutusmahdollisuudet liian pienet
- * Kykeneekö oma maa ajamaan asioita tehokkaasti -> suurten maiden ylivalta? -> epäluulot
- * Federalismi (liittovaltio) vs. kansallisvaltiot (maakohtainen identiteetti)
 - * Vahva unioni voi puolustaa EU:n etua globaalisti (=heikentää jäsenvaltioita)
 - * Heikko ja tehoton unioni on edistää vahvojen jäsenvaltioiden toimia

Lissabonin sopimus ja demokratia:

- **Demokraattinen tasa-arvo**
 - EU:n toimielinten on kohdeltava kansalaisia yhdenvertaisesti
- **Edustuksellinen demokratia**
 - Euroopan **parlamentin** roolia ja **kansallisten parlamenttien** asemaa päätöksenteossa on lisättävä
- **Osallistuva demokratia**
 - kansalaisaloite

Lissabonin sopimus

demokratia – jäsenvaltiot

- Selkiyttää jäsenvaltioiden ja Euroopan unionin suhteita.
- Toimivaltajako: ”Kuka tekee EU:ssa mitä?”
 - Sopimuksessa **toimivalta jaetaan** kolmeen luokkaan:
 - **Yksinomainen toimivalta:** unionilla on yksinomainen lainsäädäntövalta esimerkiksi **tulliliiton, yhteisen kauppapolitiikan ja kilpailupolitiikan kaltaisilla aloilla.**
 - **Tuki-, yhteensovitus- ja täydennystoimet:** esim. **koulutuksen, kulttuurin ja teollisuuden alalla.**
 - **Jaettu toimivalta:** unioni ja jäsenvaltiot jakavat lainsäädäntövallan toissijaisuusperiaatteen mukaisesti esimerkiksi **ympäristöön, liikenteeseen ja kuluttajien suojeluun** liittyvissä kysymyksissä.
- EU:n jäsenvaltiot ovat unionin jäseniä omasta tahdostaan.
 - eroaminen unionista mahdollista.

EU tukee demokratiaa:

- **Vapaat vaalit - vaalitarkkailu**
- **Tukea kansallisille parlamenteille - myös EU:n ulkopuolella**
- **Ihmisoikeuksien valvonta**
- **Kehityspolitiikka**
- **Symbolinen tuki**
 - esim. Parlamentin Saharov palkinto: ansioista taistelussa ihmisoikeuksien ja erityisesti mielipiteenvapauden puolesta.

Toimiiko demokratia EU:ssa?

Kyllä

- * MEP – valinta
- * Ministerineuvosto – kiertävä pj
- * Julkisuutta ja avoimuutta lisätty
- * Kansalaisaloite 1milj
- * Kansalaisia on kohdeltava yhdenvertaisesti EU toimielimissä
- * Tavanomainen päätöksentekojärjestelmä
- * Parlamentti voi erottaa komission
- * Oma komissaari
- * Uusien jäsenvaltioiden hyväksyntä

Ei

- * EU on etäinen, monimutkainen, tehoton.
- * Avoimuuden puute
- * Komissio ei kansan valitsema
- * Virkamiesten valta valmistelussa
- * Löysä budjettikuri jäsenmailla
- * Byrokratia
- * Pienet vs. suuret jäsenmaat valta
- * Lobbaus väärin keinoin (lahjukset)
- * Legitimiteettivaje
- * Parlamentin rajoittamattomat vaikutusmahdollisuudet